

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИДАКТИЧНІ СИСТЕМИ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Рівень освіти другий (магістерський)

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «_____» серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Дидактичні системи у вищій школі
Освітня програма	011 Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	другий (магістерський)
Статус дисципліни	нормативна
Курс/семестр	1 / II
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua
2. Опис дисципліни	
Дисципліна забезпечує набуття здобувачами другого рівня вищої освіти знань у галузі педагогіки, зокрема розділу «Дидактика», їх підготовку до професійної та самостійної діяльності, формування знань, умінь та навичок в організації та проведенні освітнього процесу, зрілої та творчої особистості, громадянської позиції та готовності до трудової діяльності.	
Мета та цілі курсу	
<p>Мета – ознайомити магістрантів зі змістом дидактичних систем у вищій школі, структурою різних видів навчальних планів, програм, сформувати практичні уміння щодо реалізації у вищій школі різних видів форм і методів проведення навчальних занять.</p> <p>Цілі: навчальна дисципліна «Дидактичні системи у вищій освіті» покликана сприяти оволодінню магістрантами дидактичних основ сучасної педагогічної науки, розвитку професійного мислення, готувати до усвідомленого оволодіння професійними вміннями та навичками необхідними для ефективної роботи у закладах вищої освіти. Розроблена програма розрахована на знання студентів з навчальних дисциплін: загальні основи педагогіки, дидактики, теорії виховання, психології, філософії. Вони є теоретичною базою для подальшого оволодіння методами пізнання, логікою дослідно-педагогічного процесу, досвідом практично-педагогічної діяльності.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p><i>Інтегральна компетентність</i> – здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.</p> <p><i>Загальні компетентності (ЗК)</i></p> <p>ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК5.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК9.Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p><i>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</i></p> <p>СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.</p> <p>СК 3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.</p> <p>СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.</p> <p>СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.</p>	

СК 9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.			
Програмні результати навчання			
PH2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.			
PH6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.			
PH7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.			
PH9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		14	
практичні		16	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний /вибірковий
II	011 Освітні, педагогічні науки	1	Нормативний
Тематика курсу			
Тема, план	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Основи дидактики вищої школи. Поняття «дидактика». Структура педагогічного процесу у ЗВО. Закони та закономірності навчання у ЗВО. Цілі професійної освіти, зміст навчання у вищій школі та дидактичні навчальні комплекси.	2 год		4 год Робота з науковою літературою, питання, тести
<i>Тема 1. Основи дидактики вищої школи.</i> Поняття дидактики. Організація процесу навчання у ЗВО. Функції процесу навчання.		2 год	4 год Індивідуальні завдання
Тема 2. Основи формування педагогічної системи ЗВО: стандарти, характеристики, категорії, прогнозування, моделі. Педагогічна система ЗВО. Взаємозв'язок навчального процесу зі стандартизацією освіти. Концепція безперервної освіти. Понятійно-категоріальний апарат системи освіти.	2 год		4 год Тести, творчі завдання
<i>Тема 2. Основи формування педагогічної системи ЗВО: стандарти, характеристики, категорії, прогнозування,</i>		2 год	4 год Тести, питання, творчо-пошукові

<p><i>моделі.</i> Педагогічна система ЗВО як сукупність відносно самостійних елементів. Взаємозв'язок навчального процесу зі стандартизацією освіти. Залежність системи освіти від зовнішніх обставинами соціально-економічного та соціально-культурного походження. Концепція безперервної освіти, визначити понятійно-категоріальний апарат системи освіти. Функціонування фахівця не лише в умовах сучасного виробництва, а й в умовах виробництва майбутнього.</p>			завдання
<p>Тема 3. Дидактичні технології у вищій школі. Функції науково-педагогічного працівника, методичні вимоги. Конструювання навчального процесу. Поняття «освітня технологія», структура та види педагогічних технологій. Аспекти педагогічних технологій.</p>	2 год		4 год Тести, індивідуальні завдання
<p><i>Тема 3. Дидактичні технології у вищій школі.</i> Методичні вимоги до науково-педагогічного працівника. Конструювання навчального процесу в ЗВО України та європейський країн. Поняття «освітня технологія», структура та види педагогічних технологій. Аспекти педагогічних технологій, традиційні та інноваційні технології навчання.</p>		2 год	4 год Питання, творчі завдання
<p>Тема 4. Закони, закономірності, методи, засоби та принципи навчання. Основні завдання педагогічного процесу у ЗВО. Педагогічний процес у ЗВО відповідно до етапів функціонування. Закони, закономірності, принципи, методи та використання засобів навчання.</p>	2 год		4 год Робота з науковою літературою, тести
<p><i>Тема 4. Дидактичні технології у вищій школі.</i> Функції науково-педагогічного працівника, методичні вимоги, конструювання навчального процесу. Поняття «освітня технологія», структуру та види педагогічних технологій. Аспекти педагогічних технологій, традиційні та інноваційні технології навчання</p>		2 год	4 год Питання, індивідуальні завдання
<p>Тема 5. Види і стилі навчання. Поняття «вид навчання», «стиль навчання». Мета видів і стилів навчання. Позитивні сторони та труднощі</p>	2 год		4 год Квести, тести

організації видів навчання.			
<p><i>Тема 5. Закони, закономірності, методи, засоби та принципи навчання.</i></p> <p>Основні завдання педагогічного процесу у ЗВО. Педагогічний процес у ЗВО відповідно до етапів функціонування, розкрити закони, закономірності, принципи, методи та використання засобів навчання</p>		2 год	4 год Тестування, питання, індивідуальні завдання
<p>Тема 6. Форми організації освітнього процесу в сучасній вищій школі.</p> <p>Форми організації навчання у вищій школі, методики до їх підготовки та проведення. Дидактичні принципи відбору і викладу матеріалу. Основні критерії оцінювання якості роботи на заняттях. Структура науково-методичного забезпечення та форми методичної роботи.</p>	2 год		4 год Робота з нормативною базою, тести
<p><i>Тема 6. Види і стилі навчання.</i></p> <p>Поняття «вид навчання», «стиль навчання». Мета видів і стилів навчання, позитивні сторони та труднощі організації видів навчання</p>		2 год	4 год Тестування, питання, творчі завдання
<p>Тема 7. Програма підготовки фахівця та навчальні плани. Зміст навчальної дисципліни та структурування матеріалу.</p> <p>Нормативні документи, що визначають зміст освіти. Поняття «Навчальний план», «Індивідуальний навчальний план», «Навчальна програма». Система планування і організації навчального процесу.</p>		2 год	4 год Питання, презентація
<p><i>Тема 7. Форми організації освітнього процесу в сучасній вищій школі.</i></p> <p>Форми організації навчання у вищій школі України та країн Європи. Методики до їх підготовки та проведення. Дидактичні принципи відбору і викладу матеріалу. Критерії оцінювання якості роботи на заняттях, структура науково-методичного забезпечення та форми методичної роботи</p>		2 год	4 год Тестування, оформлення презентаційного матеріалу, індивідуальні завдання
<p><i>Тема 8. Програма підготовки фахівця та навчальні плани. Зміст навчальної дисципліни та структурування матеріалу.</i></p>		2 год	4 год Робота з онлайн-платформами, їх порівняння, тести

Функції та компоненти програми навчальної дисципліни, прогностичні завдання, зміст навчальних програм. Поняття «Навчальна література», її функції, вимоги до навчальної літератури. Зміст стандартизації і гуманізації вищої професійно-педагогічної освіти у навчальних планах та програмах.			
ВСЬОГО	12 год	18 год	60 год
4. Система оцінювання курсу			
Накопичування балів під час вивчення дисципліни			
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів		
Лекція	0		
Практичне заняття	15		
Самостійна робота (тестування)	15		
Індивідуальне/творче завдання	20		
Екзамен	50		
Максимальна кількість балів	100		
5. Ресурсне забезпечення			
Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше		
Література Основна			
<p>1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навч.-метод. посіб. / Завгородня Т.К., Стинська В.В., Прокопів Л.М., Нагачевська З.І., Савчук Б.П., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М., Салига Н.М. / За заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів. Івано-Франківськ, 2021. 430 с.</p> <p>2. Завгородня Т.К., Стражнікова І.В. Проблеми дидактики на сторінках педагогічних журналів Галичини (1920-1930 рр.) в контексті сучасності. <i>Інноваційна педагогіка: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій</i>. 2020. № 21. Т.1. С. 18-23 (DOI: https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.1-3) (ISSN 2663-6085). (ISSN 2663-6085).</p> <p>3. Плахотнік О., Плахотнік О., Стражнікова І. Стратегічні напрями удосконалення освітнього процесу у вищій школі в сучасних умовах соціокультурного розвитку. <i>Доступність і неперервність освіти впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика: збірник тез доповідей науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю</i> (Івано-Франківськ, 17 травня 2022 р.). Івано-Франківськ, 2022. 313 с. С. 209-213.</p> <p>4. Прокопів Л., Сидорук О. Використання інноваційних технологій навчання як ефективної комунікації в освітньому процесі закладу вищої освіти. <i>Освітні обрії</i>. 2020. №1. С. 75-79</p> <p>5. Стражнікова І.В. Інформаційні технології в інформаційно-навчальному середовищі сучасних ЗВО. <i>Матеріали Всеукраїнської (заочної) науково-практичної конференції «Педагогічні інновації в освітньому просторі сучасного вищого закладу освіти»</i> (Київ, 22 березня 2019 року). С. 96-98. Електронний ресурс: офіційний сайт Київського кооперативного інституту бізнесу і права.</p> <p>6. Стражнікова І.В. Організація системи навчання для українських студентів у закладах вищої освіти європейських країн (30-ті роки XX століття). <i>Virtus:ScientificJournal</i> (Канада, Монреаль), 2019. № 36. С. 126-128. (Cite Factor Academic Scientific Journals, International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF), Scientific Indexing Services).</p>			

7. Стражнікова І.В. Особливості, переваги й недоліки дистанційного навчання в українських ЗВО. *Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика»*. Харків: «Стиль-Издат», 2018. С. 116-119.

8. Стражнікова І.В. Практико-орієнтований підхід у професійній підготовці майбутніх викладачів закладів вищої освіти України. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 34. С. 14-16. (DOI: <https://doi.org/10/32843/2663-6085/2021/34-1.2>)

9. Стражнікова І.В. Воркшоп як форма практико-орієнтованого навчання у закладах вищої освіти України. *Матеріали V Всеукраїнської (заочної) науково-практичної конференції «Педагогічні інновації в освітньому просторі сучасного закладу вищої освіти»* (12 березня 2021 року): Збірник тез / За заг. ред. д. екон. н., проф. Охріменка І.В. Київ: ККІБП, 2021. 187 с. С. 85-87.

10. Стражнікова І.В. Підготовка фахівців для закладів освіти: практико-орієнтований підхід. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції* (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків: «Стиль-Издат», 2021. Т.2. 320 с. С. 194-198.

11. Стражнікова І.В. Практико-орієнтований підхід у професійній підготовці майбутніх викладачів закладів вищої освіти України. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 34. С. 14-16. (DOI: <https://doi.org/10/32843/2663-6085/2021/34-1.2>)

12. Черкашин С. В. Роль дидактики вищої школи в забезпеченні високої якості викладання в умовах упровадження в систему вищої освіти Німеччини загальноєвропейських стандартів якості. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2017. Вип. 52. С. 495-503.

13. Чопик Ю., Стражнікова І. Реалізація реформаторської педагогіки Джона Дьюї в процесі підготовки спеціалістів реабілітаційного спрямування у сучасних закладах вищої освіти України. *Danish Scientific Journal*. 2022. № 56. С. 48-52.

14. Ябчанка Р., Стражнікова І. Позитивні та негативні сторони використання інноваційних технологій у навчальному процесі закладів вищої освіти. *Матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»* (Переяслав-Хмельницький, 28 листопада 2018 р.). С. 429-431. URL: confscientific.webnode.com.ua

Допоміжна

1. Малихін О. В. Методологічні основи визначення дидактичних умов у дослідженнях з теорії навчання (у вищій школі). *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]*. Сер. : Педагогіка. 2013. Т. 215, Вип. 203. С. 11-14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2013_215_203_4.

2. Тихонова Т.В. Технологія дидактичного конструювання інформаційно-технологічних дисциплін у вищій школі. Інформаційні технології і засоби навчання. 2017. Т.57. Вип. 1. С. 139-153. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2017_57_1_15

6. Контактна інформація

Кафедра	педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, м. Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд. 510. тел. (0342) 57 00 11. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і)	д.пед.н., проф. Стражнікова Інна Василівна
Гостьові лектори	Запрошені викладачі з закладів вищої освіти України (https://kpibs.pnu.edu.ua/Договори-про-співпрацю/)
Контактна інформація викладача	inna.strazhnikova@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність: Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, зокрема умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Діяти відповідно до Положення мпро організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Здобувач може отримати додаткові бали згідно « Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) » https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно – Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Викладач:

д.пед.н., проф. Інна СТРАЖНИКОВА